

περιβάλλεται νέον περικάλυμμα καὶ τὸ ἀνθρώπινον ὃν ἀναφαίνεται ἐκ νέου εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν.

Οἱ κάτοικοι οὗτοι εὐρέθησαν ἐν τῷ ἀνατολικῷ μέρει τῆς πόλεως πρὸς τὸ Καστελλαμάρε, ἐν τινὶ δρομίσκῳ ἐξερχομένῳ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀφθονίας, (Abondanza) (α). ὑποτίθεται δ' ὅτι ἐπανελθόντες μετὰ τὴν πρώτην περίοδον τῆς καταστροφῆς, ἴσως ὅπως παραλάβωσι πολύτιμά τινα πράγματα, κατελήφθησαν ὑπὸ τοῦ χειμαῖρου τῆς τέφρας.

Αἱ γυμναὶ κνῆμαι καὶ τὰ πρὸς τὸ μέσον τοῦ σώματος ἀνασεσυρμένα ἐνδύματα, ὁ ἀνέχων αὐτὰ βραχίων, ὁ ἕτερος βραχίων τεταμένος, ἡ χεὶρ συνεσπασμένη, ἐκφράσις πόνου δεινοῦ ἐπὶ τῶν προσώπων (μάλιστα εἰς ἐν τῶν ἐκμαγείων), πάντα ἐμφαίνουσι καλῶς καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὸ τρομερὸν τέλος τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων. Τοῦτο ὑπάρχει καταπληκτικώτατον πάντων ἐν Πομπηίᾳ, ὅν, οὕτως εἶπεν, συμπλήρωμα τῆς τρομοποιου ἐντυπώσεως ἣν αἰσθάνεται ὁ ἐπισκεπτόμενος τὴν κεκοιμημένην ταύτην πόλιν.

A. Anastasi.

ΝΙΚΑΙΑ.

Ἡ παλαιὰ καὶ ἀξιόλογος αὕτη πόλις Ἑλληνικῆς τῆς Βιθυνίας ἐγέννησέ ποτε τὸν περίφημον Ἀστρονόμον Ὑπαρχον, τὸν μεγάλον ἱστορικὸν Δίωνα Κάσιον καὶ ἄλλους ἐνδόξους ἀνδρας. Ἀκμάζουσα δὲ μετὰ τὴν αὐξήσιν μάλιστα τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ Κωνσταντίνου ἔλαβε τὴν τιμὴν, ὅτι ἐν αὐτῇ συνεκροτήθη ἡ πρώτη Οἰκουμένη τῶν Χριστιανῶν Σύνοδος ἐπὶ τοῦ πρώτου καὶ μεγίστου καὶ ἁγιοτάτου τῶν Χριστιανῶν αυτοκρατόρων. Πρὸ τῆς Συνόδου ταύτης ἐγένετο ἄλλη ἐν Ἱεροσολύμοις μερικωτέρα, ζώντων ἐτι τῶν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου.

Κατὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Τούρκων, τῶν λεγομένων Σελγυκίδων, εἰς τὴν Μικρασίαν, ἡ Ἑὼν Ἑλλάδα, ἡ Νίκαια, ὠχυρωμένη οὖσα, ἀντέστη ἐπιτυχῶς, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἔπεσεν εἰς χεῖρας αὐτῶν. Μετὰ τινὰ χρόνον ὁμως ἀνκνήσαντες αὐτὴν οἱ ἡμέτεροι αυτοκράτορες, ἐθεώρουν ὥς τι προπύργιον τοῦ Βοσπόρου πρὸς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σουλτάνων τοῦ Ἰκονίου καὶ ἀκολουθῶς τὰς τῶν διαδεχθέντων αὐτοῦ Ὀθωμανῶν, οἵτινες τέλος ἐκυρίευσαν αὐτὴν διὰ τοῦ δόλου.

Ἀλλὰ πρὸ τούτου μετὰ τὴν δολίαν ἄλωσιν τῆς

(α) Περὶ τῶν πτωμάτων τούτων ἐγγράφη ἐν ἐκτάσει ἐν τῇ Πανδώρα τὴν παρελθούσαν 15 Μαΐου ἐν σελίδι 102· ἐν παρόδῳ δὲ καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς διασώσεως τοῦ τόπου τῶν πτωμάτων.

Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος, ἡ Νίκαια ὑπῆρξε καὶ προσωρινὴ πρωτεύουσα τῆς Ἑλληνικῆς αυτοκρατορίας μέχρι τῆς ἐλευθερώσεως τοῦ Βυζαντίου ἐν διαστήματι πενήκοντα ἐτῶν. Αὐτοῦ εἶχον προσκαίρως τὸν θρόνον οἱ αυτοκράτορες Θεόδωρος Λάσκαρης, Ἰωάννης Βατάκης καὶ Μανουὴλ Παλαιολόγος, μέχρις οὗ ὁ Στρατηγόπουλος μετ' ὀλίγων Ἑλλήνων ἐπελθὼν ἔξαφνα κατὰ περίστασιν, ἠλευθέρωσε τὴν ἐθνικὴν πρωτεύουσαν θαυμασίως καὶ ἀνεπίστως.

Ἡ Νίκαια καίται πρὸς τὴν λίμνην Ἀσκηνίαν, καὶ ὅτε οἱ Σταυροφόροι ἦλθον εἰς πολιορκίαν αὐτῆς, κατεχομένης ὑπὸ τῶν Σελγυκίδων Τούρκων, μετέφερον ἀπὸ τῆς Προποντίδος εἰς τὴν λίμνην τ' ἀναγκαῖα πλοῖα κατὰ γνώμην καὶ συνδρομὴν τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν, οἵτινες καὶ ἄλλοτε πρὸ τινῶν ἑκατονταετηρίδων μετέφερον στόλον τινὰ Ἑλληνικὸν ἐκ μικροτέρων πλοίων διὰ τοῦ ἰσθμοῦ ἀπὸ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου εἰς τὸν Κορινθιακόν, κατὰ τῶν λεηλατούντων τὰ παράλια τούτου Σαρακηνῶν Μωαμεθανῶν.

Ἡ πόλις Νίκαια ἔχει ἑκαταὶ μητροπολίτην καὶ ὡς 400 οἰκογενεῖς χριστιανικὰς καὶ οὐκ ὀλίγας περὶ χωρία χριστιανικά. Σώζεται δὲ καὶ τὸ παλαιὸν τεῖχος αὐτῆς ἠρειπωμένον κατὰ μέγα μέρος. Εὐκαταίᾳ δὲ διὰ τὴν καλὴν θέσιν καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἐμπορίαν ἡ ἀναγκαῖα ἐκπαίδευσις καὶ πρὸς τῆς ἀξιολόγου ταύτης πόλεως.

Ἐσχάτως ἡ ἐξουσία ἐπισκευάσασα τὰ αὐτόθι μωαμεθανικὰ προκυνήματα, διώρθωσεν ὀλίγον καὶ τὸ βεῖθρον τοῦ πλησίον ποταμοῦ, ἐξ οὗ ὁ τόπος ἐγένετο νοσηδέστερος, καὶ ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν ἐνὸς ἀτμόπλου ἐντὸς τῆς λίμνης. Κατὰ τὰς γενομένας ἀνασκαφὰς εὐρέθησαν Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ καὶ τινὰ ἀρχαῖα. Ταῦτα σημειοῦμεν ἐκ τῶν ἀγγλικῶν ἐφημερίδων. Πληρεστέρας δὲ εἰδήσεις περὶ τοῦ τόπου τούτου ἂς δώσωσιν ἄλλοι.

I. Γ. ΛΑΤΡΗΣ.

ΡΑΦΑΗΛ ΑΜΠΕΤ.

—οοοο—

Ἡ ἐν παραρτήματι εἰκὼν παριστᾷ τὸν Κ. Ραφαήλ Ἀμπετ, τὸν ἱδρυτὴν τῶν ἐν Καίρῳ Σχολείων, περὶ ὧν ἐγράψαμεν ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Σεπτεμβρίου τοῦ ἐνεστῶτος ἔτους.